

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/26/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122461413
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122461413.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej N. C., narodenej Q. bývajúcej v T., o zaplatenie 20.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 16Csp/4/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. októbra 2023 sp. zn. 15CoCsp/35/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) podľa § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 15. mája 2023 č. k. 16Csp/4/2023-130 o zamietnutí žaloby aj o nepriznaní žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP); žalovanej proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (§ 369 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

1.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd skonštatoval, že predmetom sporu bola peňažná pohľadávka, ktorú žalobkyňa nadobudla zmluvou o postúpení od veriteľa Všeobecnej úverovej banky, a. s. (ďalej aj „banka“), a ktorá vznikla zo zmluvy uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom 02. júla 2018, ktorou bol žalovanej poskytnutý úver v sume 25.000 eur. Žalovaná úver riadne a včas nesplácala v dohodnutých splátkach, banka vyhlásila mimoriadne zosplatenie úveru k 14. júlu 2020 a vyzvala žalovanú na úhradu zostatku. Následne túto pohľadávku banka postúpila na žalobcu.

1.2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie sa najprv zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne (R 6/2020, sp. zn. 4Cdo/162/2020), a preto skúmal, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany banky na žalobkyňu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“). Súd prvej inštancie nemal pochybnosti o tom, že žalovaná bola v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok v omeškaní so splácaním svojho peňažného záväzku voči banke viac ako 90 dní. Mal však pochybnosti o splnení prvej podmienky § 92 ods. 8 ZoB, či bola žalovaná zo

strany banky písomne vyzvaná na splnenie omeškaného dlhu, pričom nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa v spore nepreukázala, že žalovanej pred postúpením pohľadávky bola zaslaná výlučná a samostatná písomná výzva, že žalovaná je v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Z tohto dôvodu považoval postúpenie uplatnenej pohľadávky z banky na žalobkyňu za neplatný právny úkon podľa § 39 OZ. Z neplatného právneho úkonu nemohli nastať právne účinky s tým spojené. Žalobkyňa tak nebola nositeľkou hmotnoprávneho nároku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi bankou a žalovanou, a preto žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne zamietol.

1.3. Na odvolanie žalobkyne odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Odvolací súd v zhode s názorom okresného súdu uviedol, že ZoB jednoznačne upravuje podmienky, za splnenia ktorých je možné postúpiť pohľadávku patriacu banke t. j. postupcovi buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou (žalobcovi). Prvá veta § 92 ods. 8 ZoB definuje dve takéto podmienky, a to existenciu písomnej výzvy banky uvažujúcej o postúpení pohľadávky a nepretržité viac než 90 dní trvajúcej omeškania dlžníka so splnením čo i len časti peňažného záväzku. Z obsahu výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo 14. júla 2020 síce sekundárne vyplýva, že žalovaný je v omeškaní so splácaním pohľadávky, avšak primárne je predmetom tohto oznámenia, vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Obsah § 92 ods. 8 prvá veta ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky, že jej klient je v omeškaní so splnením čo i len časti záväzku. Skrz spotrebiteľský charakter zmluvy, nemožno prisvedčiť výzve na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo 14. júla 2020 a rovnako ani upomienke z 05. mája 2020 charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB (2Cdo/266/2020 a sp. zn. 4Cdo/75/2020).

1.4. Odvolací súd uzavrel, že banka nepostupovala v súlade s § 92 ods. 8 ZoB, keď nezaslala žalovanej ako dlžníkovi výzvu, ktorá v zmysle § 92 ods. 8 ZoB musí byť kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka nielen vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní, ale ho aj upozorniť, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný subjekt, a to aj nebankový, bez jeho súhlasu. Predmetná výzva, a ani upomienka banky takéto poučenie neobsahujú. Z uvedeného dôvodu, tak nemohlo dôjsť k platnému zosplatneniu úveru poskytnutého žalovanej na základe zmluvy. Vo vzťahu k judikatúre, na ktorú poukazovala žalobkyňa uviedol, že pri rozhodovaní vychádzal z novšej (aktuálnej) judikatúry dovolacieho súdu.

1.5. Žalobkyňa nepreukázala naplnenie všetkých predpokladov možnosti platného postúpenia pohľadávky zo strany banky, postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 OZ. Súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Pre naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci pokiaľ vychádza z toho, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky, že jej klient je v omeškaní so splnením, čo nemožno prisvedčiť výzve na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom. Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (porovnaj napr. 9Cdo/165/2022, 7Cdo/191/2021) a to i tak, že výzvu na plnenie pred postúpením pohľadávky podľa § 92 ods. 8 ZoB možno považovať aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej (predčasnej) splatnosti, ak jej obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.

3. Žalovaná nevyužila právo vyjadriť sa k dovolaniu.

4. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3C príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po

preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu je otázka, namietaného nesprávneho právneho posúdenia (§ 421 ods. 1 CSP), posúdenia výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách; teda otázka, či môže byť takouto výzvou aj výzva o mimoriadnej (predčasnej) splatnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

5. Uznesením Veľkého senátu občianskeho právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 boli zjednotené právne názory senátov dovolacieho súdu na predmetnú právnú otázku [či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky osobitnú (samostatnú) výzvu banky pre postúpenie alebo takou výzvou môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka] tak, že: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.“

5.1. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského právneho vzťahu predpokladá výzvu banky. Pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt sa predpokladá osobitná/výlučná/ samostatná výzva banky klientovi (v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách), že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Touto výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (resp. oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný).

5.2. Takýto výklad je podľa veľkého senátu najvyššieho súdu súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v prípade pochybnosti platí priaznivejší výklad obsahu zmluvy v prospech spotrebiteľa. Možno k nemu dospieť gramatickým (jazykovým) ako aj systematickým výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky, (a teda aj spotrebiteľom). Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru NBS, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa), mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí (viď úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k zákonu o bankách). Ešte predtým ako sa banka rozhodne vzniknutú pohľadávku postúpiť musí nevyhnutne v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu „meškajúcemu“ spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže sprísňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení, a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone alebo by jednotlivé ustanovenia prepojil odkazom.

6. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je vymedzené správne, lebo tu nešlo o prípad kedy by rozhodnutie odvolacieho súdu malo spočívať na nesprávnom právnom posúdení veci, ide tu o situáciu, kedy sa rozhodnutím veľkého senátu ustálili doposiaľ odlišné právne názory dovolacieho súdu, a preto dovolací súd dovolanie odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

Na tomto závere nič nemení ani to, že k zjednoteniu relevantného právneho názoru veľkým senátom došlo až po podaní dovolania.

7. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

8. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.